

**LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VALSTYBINIO
BRANDOS EGZAMINO PIRMOS DALIES UŽDUOTIES
VERTINIMO INSTRUKCIJA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvių kalbos ir literatūros Valstybinio brandos egzamino pirmos dalies užduoties vertinimo instrukcija (toliau – Instrukcija) nustato lietuvių kalbos ir literatūros (A) ir lietuvių kalbos ir literatūros (B) valstybinių brandos egzaminų pirmos dalies užduoties kandidatų atlikčių vertinimą.

2. Instrukcija parengta vadovaujantis Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“, 13 priedo „Lietuvių kalbos ir literatūros bendroji programa“ skyriaus „Pasiekimų vertinimas“ nuostatomis, Kalbų valstybinių brandos egzaminų užduočių aprašu, patvirtintu Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus 2024 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. VK-909 „Dėl Kalbų valstybinių brandos egzaminų užduočių aprašo, Matematikos, gamtos mokslų, informatikos ir inžinerinių technologijų valstybinių brandos egzaminų užduočių aprašo, Visuomeninio ugdymo dalykų valstybinių brandos egzaminų užduočių aprašo patvirtinimo“, Lietuvių kalbos ir literatūros pirmojo tarpinio patikrinimo užduoties bendraisiais vertinimo kriterijais, patvirtintais Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus 2024 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. VK-1050 „Dėl Lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino pirmos dalies užduoties bendrųjų vertinimo kriterijų patvirtinimo“ (toliau – Bendrieji vertinimo kriterijai).

3. Instrukcijoje vartojamos sąvokos atitinka Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 „Dėl Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – VBE aprašas) vartojamas sąvokas.

**II SKYRIUS
LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS (A) VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO
PIRMOS DALIES UŽDUOTIES KANDIDATŲ ATLIKČIŲ VERTINIMAS**

4. Lietuvių kalbos ir literatūros (A) valstybinio brandos egzamino pirmos dalies užduoties kandidatų atliktys vertinamos vadovaujantis Bendraisiais vertinimo kriterijais taip:

4.1. Vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertina pokalbį palaikantis vertintojas:

Kriterijus ir aprašas	Taškai
4.1.1. Užduotis atlikta puikiai (įvykdyti visi pateikti reikalavimai): išsamiai atskleista tema, pristatymas (mokinio monologas) struktūruotas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tinkamai išplėtoti, kalbama sklandžiai, vartojamas tinkamas, turtingas, įvairus žodynas, neužfiksuota grubių klaidų.	4
4.1.2. Užduotis atlikta gerai (įvykdyti dauguma pateiktų reikalavimų): pakankamai atskleista tema, pristatymas (mokinio monologas) struktūruotas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tiksliai ir išsamiai atsakoma į didesnę dalį klausimų, kalbama sklandžiai, vartojamas tinkamas, turtingas, įvairus žodynas, gali pasitaikyti viena kita klaida.	3

4.1.3. Užduotis atlikta patenkinamai (įvykdyti pagrindiniai pateikti reikalavimai): tema atskleista iš dalies, pastebimas vienas kitas pristatymo (mokinio monologo) struktūros ar nuoseklumo trūkumas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), bet atsakymams stinga tikslumo, išsamumo, užfiksuojama sklandaus kalbėjimo trūkumų, vartojamas iš dalies tinkamas, bet neįvairus žodynas, gali pasitaikyti viena kita grubi klaida arba daug nedidelių klaidų.	2
4.1.4. Užduotis atlikta silpnai (įvykdyti mažiau nei pusė užduoties reikalavimų): tema atskleista nepakankamai, pristatymas (mokinio monologas) nestruktūruotas, pokalbio metu išsakyti mokinio teiginiai tik iš dalies adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tiksliai ar išsamiai atsakoma į mažesnę dalį klausimų, vartojamas žodynas ribotas, užfiksuojama nemažai klaidų.	1
4.1.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0

4.2. Vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertina vertinantis vertintojas:

Kriterijus	Kriterijaus aprašas	Taškai
4.2.1. Teksto analizė teminiu ir stilistiniu aspektu	4.2.1.1. Tinkamai analizuoja, supranta tekstą, autoriaus tikslą, adresatą, problemą, temą, pagrindinę mintį, atskleidžia autoriaus požiūrį, aptaria argumentavimo būdus, stilistiką (reikšmingą argumentams raišką).	4
	4.2.1.2. Tinkamai analizuoja ir supranta tekstą, tačiau trūksta aiškumo / autoriaus tikslas, adresatas bei teksto problema, tema ir pagrindinė mintis formuluojama ne visai aiškiai / autoriaus požiūris iki galo neišgrynintas / argumentavimo būdai ir (ar) stilistika (reikšminga argumentams raiška) tik iš dalies.	3
	4.2.1.3. Neaiškiai analizuoja ir supranta tekstą / autoriaus tikslą, adresatą, problemą, temą, pagrindinę mintį formuluoja nesuprantamai / beveik neatskleidžia autoriaus požiūrio / neaiškiai aptaria argumentavimo būdus, stilistiką (reikšmingą argumentams raišką).	2
	4.2.1.4. Tekstas beveik neanalizuojamas, tik atskiri kalbėjimo fragmentai susiję su tekstu, didžioji kalbėjimo dalis yra bendro pobūdžio samprotavimas.	1
	4.2.1.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0
4.2.2. Temos, klausimo atskleidimas bei kandidato požiūris į tekste keliamas problemas	4.2.2.1. Aiški pagrindinė kalbėjimo mintis ir iš jos kylantys ar į ją vedantys svarbiausi teiginiai. Pagrindžiamas arba paneigiamas tekste keliamų problemų aktualumas, aiškiai atskleidžiama mokinio pozicija. Asmeninis požiūris pagrįstas ne tik teksto komentavimu, bet ir kitais argumentais (pvz., sava socialine ar kultūrine patirtimi).	4
	4.2.2.2. Ne visai aiškiai atskleidžiama mokinio pozicija. Dauguma teiginių, įžvalgų pagrindžiami tinkamai pasirinktais argumentais (pvz., sava socialine ar kultūrine patirtimi).	3
	4.2.2.3. Mokinio pozicija išsakoma nepakankamai aiškiai. Keletas teiginių pagrindžiami tinkamai pasirinktais argumentais.	2
	4.2.2.4. Mokinio pozicija įvardijama nepakankamai tiksliai. Bent vienas teiginys pagrindžiamas tinkamai pasirinktu argumentu.	1

	4.2.2.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0
4.2.3. Atsižvelgimas į komunikavimo situaciją ir dalyvavimą diskusijoje	4.2.3.1. Kalbėjimo intonacija, garsas ir tempas atitinka kalbinę situaciją. Mokinys aktyviai klausosi ir dalyvauja pokalbyje. Natūraliai (pagal pokalbio eigą) atsako į klausimus, logiškai susiedamas savo atsakymus su tekste ir pristatyme išsakytomis mintimis. Laikosi viešojo bendravimo etikos, problemų kėlimo, svarstymo, pritarimo ir prieštaravimo kultūros. Tinkamai naudoja verbalines ir neverbalines (gestus, akių kontaktą, mimiką, kūno kalbą) priemones.	2
	4.2.3.2. Kalbėjimas ne visai sklandus (daug pertarų, nereikalingų pauzių, pasikartojimų), o intonacija, garsas ir tempas neatitinka kalbinės situacijos. Mokinys klausosi ir dalyvauja pokalbyje. Trumpai atsako į klausimus ir (arba) nesieja savo atsakymų su tekste ir pristatyme išsakytomis mintimis. Daugeliu atvejų laikosi viešojo bendravimo etikos, bet stinga problemų kėlimo, svarstymo, pritarimo ir prieštaravimo kultūros. Verbalines ir neverbalines (gestus, akių kontaktą, mimiką, kūno kalbą) priemones naudoja retai, ne visada tinkamai.	1
	4.2.3.3. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0
4.2.4. Kalbėjimo struktūra, minčių nuoseklumas	4.2.4.1. Laikomasi trinarės teksto struktūros: yra aiški įžanga, dėstymas ir apibendrinimas. Mintys dėstomos nuosekliai, logiškai. Kalba išbaigta.	3
	4.2.4.2. Laikomasi trinarės teksto struktūros: yra aiški įžanga, dėstymas ir apibendrinimas, bet pasitaiko nenuoseklumų (pasikartojimų, minties šuolių). Kalba išbaigta.	2
	4.2.4.3. Nesilaikoma trinarės teksto struktūros: nėra aiškios įžangos, dėstymo ar apibendrinimo. Mintys dėstomos nenuosekliai, pastebima logikos trūkumų. Kalba neišbaigta.	1
	4.2.4.4. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0
4.2.5. Kalbinė raiška ir taisyklingumas	4.2.5.1. Monologo ir dialogo metu kalbama sklandžiai, tinkamai formuluojami sakiniai, vartojamas deramas ir įvairus atitinkamo stiliaus (registro) žodynas. Vartojamos sąvokos tikslios ir tinkamos. Nepastebėta grubių gramatikos ir žodyno klaidų; gali pasitaikyti vienas kitas trūkumas; tariama, kirčiuojama ir intonuojama taisyklingai (galimas vienas kitas trūkumas).	3
	4.2.5.2. Monologo ir dialogo metu kalbama pakankamai sklandžiai, galimas vienas kitas sklandumo ir (ar) rišlumo trūkumas, keletas sakinių formulavimo pažeidimų; vartojamas deramas ir įvairus atitinkamo stiliaus (registro) žodynas. Vartojamos sąvokos tinkamos. Nepastebėta grubių gramatikos ir žodyno klaidų, gali pasitaikyti viena kita klaida; daugeliu atvejų tariama, kirčiuojama ir intonuojama taisyklingai (gali pasitaikyti keletas klaidų).	2
	4.2.5.3. Monologo ir dialogo metu kalbama ne visai sklandžiai; pasitaiko sakinių formulavimo pažeidimų,	1

	vartojamas iš dalies tinkamo stiliaus (registro), bet skurdus žodynas. Pasitaiko sąvokų vartojimo netikslumų. Daroma daug taries, kirčiavimo, gramatikos ir žodyno klaidų, bet tai netrukdo suprasti išsakomų minčių.	
	4.2.5.4. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0

PAAIŠKINIMAI:

Visa užduotis vertinama nuliu, jeigu kandidatas:

- pirmosios užduoties dalies (monologo) metu tik perskaito užduotyje pateiktą tekstą, jo neanalizuoja;
- pirmosios užduoties dalies (monologo) metu analizuoja ne savo užduotyje pateiktą tekstą.

III SKYRIUS

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS (B) VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO PIRMOS DALIES UŽDUOTIES KANDIDATŲ ATLIKČIŲ VERTINIMAS

5. Lietuvių kalbos ir literatūros (B) valstybinio brandos egzamino pirmos dalies užduoties kandidatų atliktys vertinamos vadovaujantis Bendraisiais vertinimo kriterijais taip:

5.1. Vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertina pokalbį palaikantis vertintojas:

Kriterijus ir aprašas	Taškai	Pastabos dėl kriterijaus ir aprašo taikymo vertinant lietuvių kalbos ir literatūros (B) valstybinio brandos egzamino pirmos dalies patikrinimo kandidatų atliktis.
5.1.1. Užduotis atlikta puikiai (įvykdyti visi pateikti reikalavimai): išsamiai atskleista tema, pristatymas (mokinio monologas) struktūruotas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tinkamai išplėtoti, kalbama sklandžiai, vartojamas tinkamas ir turtingas žodynas, neužfiksuota grubių klaidų.	4	–
5.1.2. Užduotis atlikta gerai (įvykdyti dauguma pateiktų reikalavimų): pakankamai atskleista tema, pristatymas (mokinio monologas) struktūruotas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tiksliai ir išsamiai atsakoma į didesnę dalį klausimų, kalbama sklandžiai, vartojamas tinkamas turtingas, įvairus žodynas, gali pasitaikyti viena kita klaida.	3	–
5.1.3. Užduotis atlikta patenkinamai (įvykdyti pagrindiniai pateikti reikalavimai): tema atskleista iš dalies, pastebimas vienas kitas pristatymo (mokinio monologo) struktūros ar nuoseklumo trūkumas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), bet atsakymams stinga tikslumo, išsamumo, užfiksuojama sklandaus kalbėjimo trūkumų, vartojamas iš dalies tinkamas, bet neįvairus žodynas, gali pasitaikyti viena kita grubi klaida arba daug nedidelių klaidų.	2	–

5.1.4. Užduotis atlikta silpnai (įvykdyti mažiau nei pusė užduoties reikalavimų): tema atskleista nepakankamai, pristatymas (mokinio monologas) nestruktūruotas, pokalbio metu išsakyti mokinio teiginiai tik iš dalies adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tiksliai ar išsamiai atsakoma į mažesnę dalį klausimų, vartojamas žodynas ribotas, užfiksuojama nemažai klaidų.	1	–
5.1.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–

5.2. Vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertina vertinantis vertintojas:

Kriterijus	Kriterijaus aprašas	Taškai	Pastabos dėl kriterijaus ir aprašo taikymo vertinant lietuvių kalbos ir literatūros (B) valstybinio brandos egzamino pirmos dalies patikrinimo kandidatų atliktis
5.2.1. Teksto analizė teminiu ir stilistiniu aspektu	5.2.1.1. Tinkamai analizuoja, supranta tekstą, autoriaus tikslą, adresatą, problemą, temą, pagrindinę mintį, atskleidžia autoriaus požiūrį, aptaria argumentavimo būdus, stilistiką (reikšmingą argumentams raišką).	4	Nebūtina išsamiai aptarti teksto raiškos, stilistikos, argumentavimo būdų.
	5.2.1.2. Tinkamai analizuoja ir supranta tekstą, tačiau trūksta aiškumo / autoriaus tikslas, adresatas bei teksto problema, tema ir pagrindinė mintis formuluojama ne visai aiškiai / autoriaus požiūris iki galo neišgrynintas / argumentavimo būdai ir (ar) stilistika (reikšminga argumentams raiška) tik iš dalies.	3	Nebūtina aptarti teksto raiškos, stilistikos, argumentavimo būdų.
	5.2.1.3. Neaiškiai analizuoja ir supranta tekstą / autoriaus tikslą, adresatą, problemą, temą, pagrindinę mintį formuluoja nesuprantamai / beveik neatskleidžia autoriaus požiūrio / neaiškiai aptaria argumentavimo būdus, stilistiką (reikšmingą argumentams raišką).	2	–
	5.2.1.4. Tekstas beveik neanalizuojamas, tik atskiri kalbėjimo fragmentai susiję su tekstu, didžioji kalbėjimo dalis yra bendro pobūdžio samprotavimas.	1	–
	5.2.1.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–

5.2.2. Temos, klausimo atskleidimas, kandidato požiūris į tekste keliamas problemas	5.2.2.1. Aiški pagrindinė kalbėjimo mintis ir iš jos kylantys ar į ją vedantys svarbiausi teiginiai. Pagrindžiamas arba paneigiamas tekste keliamų problemų aktualumas, aiškiai atskleidžiama mokinio pozicija. Asmeninis požiūris pagrįstas ne tik teksto komentavimu, bet ir kitais argumentais (pvz., sava socialine ar kultūrine patirtimi).	4	–
	5.2.2.2. Ne visai aiškiai atskleidžiama mokinio pozicija. Dauguma teiginių, išvalgų pagrindžiami tinkamai pasirinktais argumentais (pvz., sava socialine ar kultūrine patirtimi).	3	–
	5.2.2.3. Mokinio pozicija išsakoma nepakankamai aiškiai. Keletas teiginių pagrindžiami tinkamai pasirinktais argumentais.	2	–
	5.2.2.4. Mokinio pozicija įvardijama nepakankamai tiksliai. Bent vienas teiginys pagrindžiamas tinkamai pasirinktu argumentu.	1	–
	5.2.2.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–
5.2.3. Atsižvelgimas į komunikavimo situaciją ir dalyvavimą diskusijoje	5.2.3.1. Kalbėjimo intonacija, garsas ir tempas atitinka kalbinę situaciją. Mokinys aktyviai klausosi ir dalyvauja pokalbyje. Natūraliai (pagal pokalbio eigą) atsako į klausimus, logiškai susiedamas savo atsakymus su tekste ir pristatyme išsakytomis mintimis. Laikosi viešojo bendravimo etikos, problemų kėlimo, svarstymo, pritarimo ir prieštaravimo kultūros. Tinkamai naudoja verbalines ir neverbalines (gestus, akių kontaktą, mimiką, kūno kalbą) priemones.	2	–
	5.2.3.2. Kalbėjimas ne visai sklandus (daug pertarų, nereikalingų pauzių, pasikartojimų), o intonacija, garsas ir tempas neatitinka kalbinės situacijos. Mokinys klausosi ir dalyvauja pokalbyje. Trumpai atsako į klausimus ir (arba) nesieja savo atsakymų su	1	–

	<p>tekste ir pristatyme išsakytomis mintimis. Daugeliu atvejų laikosi viešojo bendravimo etikos, bet stinga problemų kėlimo, svarstymo, pritarimo ir prieštaravimo kultūros. Verbalines ir neverbalines (gestus, akių kontaktą, mimiką, kūno kalbą) priemones naudoja retai, ne visada tinkamai.</p>		
	5.2.3.3. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–
5.2.4. Kalbėjimo struktūra, minčių nuoseklumas	5.2.4.1. Laikomasi trinarės teksto struktūros: yra aiški įžanga, dėstymas ir apibendrinimas. Mintys dėstomos nuosekliai, logiškai. Kalba išbaigta.	3	–
	5.2.4.2. Laikomasi trinarės teksto struktūros: yra aiški įžanga, dėstymas ir apibendrinimas, bet pasitaiko nenuoseklumų (pasikartojimų, minties šuolių). Kalba išbaigta.	2	–
	5.2.4.3. Nesilaikoma trinarės teksto struktūros: nėra aiškios įžangos, dėstymo ar apibendrinimo. Mintys dėstomos nenuosekliai, pastebima logikos trūkumų. Kalba neišbaigta.	1	–
	5.2.4.4. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–
5.2.5. Kalbinė raiška ir taisyklingumas	5.2.5.1. Monologo ir dialogo metu kalbama sklandžiai, galimas vienas kitas sklandumo ir (ar) rišlumo trūkumas, vartojamas deramas atitinkamo stiliaus (registro) žodynas. Vartojamos sąvokos tinkamos. Pasitaiko vienas kitas kalbos trūkumas, didelių gramatikos ir žodyno klaidų nedaug; tariama, kirčiuojama ir intonuojama taisyklingai (galimas vienas kitas trūkumas).	3	Galimos kelios didelės gramatikos ir žodyno klaidos; galimos kelios tarties, kirčiavimo ir intonavimo klaidos.
	5.2.5.2. Monologo ir dialogo metu kalbama pakankamai sklandžiai, galimas vienas kitas sklandumo ir (ar) rišlumo trūkumas, keletas sakinių formulavimo pažeidimų; vartojamas deramas ir įvairus atitinkamo stiliaus (registro)	2	Leidžiama daug tarties, kirčiavimo ir intonavimo klaidų.

	žodynas. Vartojamos sąvokos tinkamos. Nepastebėta grubių gramatikos ir žodyno klaidų, gali pasitaikyti viena kita klaida; daugeliu atvejų tariama, kirčiuojama ir intonuojama taisyklingai (gali pasitaikyti keletas klaidų).		
	5.2.5.3. Monologo ir dialogo metu kalbama ne visai sklandžiai; pasitaiko sakinių formulavimo pažeidimų, vartojamas iš dalies tinkamo stiliaus (registro), bet skurdus žodynas. Pasitaiko sąvokų vartojimo netikslumų. Daroma daug tarties, kirčiavimo, gramatikos ir žodyno klaidų, bet tai netrukdo suprasti išsakomų minčių.	1	–
	5.2.5.4. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–

PAAIŠKINIMAI:

Visa užduotis vertinama nuliu, jeigu kandidatas:

- pirmosios užduoties dalies (monologo) metu tik perskaito užduotyje pateiktą tekstą, jo neanalizuoja;
- pirmosios užduoties dalies (monologo) metu analizuoja ne savo užduotyje pateiktą tekstą.

6. Iš užsienio šalių ne anksčiau kaip mokytis pagal vidurinio ugdymo programą atvykusių mokinių lietuvių kalbos ir literatūros (B) valstybinio brandos egzamino pirmos dalies kandidatų atliktys vertinamos vadovaujantis Bendraisiais vertinimo kriterijais juos pritaikant taip:

6.1. Vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertina pokalbį palaikantis vertintojas:

Kriterijus ir aprašas	Taškai	Pastabos dėl kriterijaus ir aprašo taikymo vertinant lietuvių kalbos ir literatūros (B) Valstybinio brandos egzamino pirmos dalies kandidatų atliktis.
6.1.1. Užduotis atlikta puikiai (įvykdyti visi pateikti reikalavimai): išsamiai atskleista tema, pristatymas (mokinio monologas) struktūruotas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tinkamai išplėtoti, kalbama sklandžiai, vartojamas tinkamas, turtingas, įvairus žodynas, neužfiksuota grubių klaidų.	4	Nelaikyti klaidomis tarties ir kirčiavimo, gramatikos ir sintaksės bei žodyno klaidų.
6.1.2. Užduotis atlikta gerai (įvykdyti dauguma pateiktų reikalavimų): pakankamai atskleista tema, pristatymas (mokinio monologas) struktūruotas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tiksliai ir išsamiai atsakoma į didesnę dalį klausimų, kalbama sklandžiai, vartojamas tinkamas, turtingas, įvairus žodynas, gali	3	Nelaikyti klaidomis tarties ir kirčiavimo, gramatikos ir sintaksės bei žodyno klaidų.

pasitaikyti viena kita klaida.		
6.1.3. Užduotis atlikta patenkinamai (įvykdyti pagrindiniai pateikti reikalavimai): tema atskleista iš dalies, pastebimas vienas kitas pristatymo (mokinio monologo) struktūros ar nuoseklumo trūkumas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), bet atsakymams stinga tikslumo, išsamumo, užfiksuojama sklандаus kalbėjimo trūkumų, vartojamas iš dalies tinkamas, bet neįvairus žodynas, gali pasitaikyti viena kita grubi klaida arba daug nedidelių klaidų.	2	Nelaikyti klaidomis tarties ir kirčiavimo, gramatikos ir sintaksės bei žodyno klaidų.
6.1.4. Užduotis atlikta silpnai (įvykdyta mažiau nei pusė užduoties reikalavimų): tema atskleista nepakankamai, pristatymas (mokinio monologas) nestruktūruotas, pokalbio metu išsakyti mokinio teiginiai tik iš dalies adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tiksliai ar išsamiai atsakoma į mažesnę dalį klausimų, vartojamas žodynas ribotas, užfiksuojama nemažai klaidų.	1	Nelaikyti klaidomis tarties ir kirčiavimo, gramatikos ir sintaksės bei žodyno klaidų.
6.1.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–

6.2. Vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertina vertinantis vertintojas:

Kriterijus	Kriterijaus aprašas	Taškai	Pastabos dėl kriterijaus ir aprašo taikymo vertinant lietuvių kalbos ir literatūros (B) Valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies kandidatų atliktis
6.2.1. Teksto analizė teminiu ir stilistiniu aspektu	6.2.1.1. Tinkamai analizuoja, supranta tekstą, autoriaus tikslą, adresatą, problemą, temą, pagrindinę mintį, atskleidžia autoriaus požiūrį, aptaria argumentavimo būdus, stilistiką (reikšmingą argumentams raišką).	4	Tinkamai supranta tekstą, bet nebūtina atskleisti visų paminėtų analizės aspektų. Nebūtina aptarti teksto raiškos, stilistikos, argumentavimo būdų.
	6.2.1.2. Tinkamai analizuoja ir supranta tekstą, tačiau trūksta aiškumo / autoriaus tikslas, adresatas bei teksto problema, tema ir pagrindinė mintis formuluojama ne visai aiškiai / autoriaus požiūris iki galo neišgrynintas / argumentavimo būdai ir (ar) stilistika (reikšminga argumentams raiška) tik iš dalies.	3	Tinkamai supranta tekstą, atskleisti bent keli paminėti analizės aspektai. Nebūtina aptarti teksto raiškos, stilistikos, argumentavimo būdų.
	6.2.1.3. Neaiškiai analizuoja ir supranta tekstą / autoriaus tikslą, adresatą, problemą, temą, pagrindinę mintį formuluoja	2	–

	nesuprantamai / beveik neatskleidžia autoriaus požiūrio / neaiškiai aptaria argumentavimo būdus, stiliškumą (reikšmingą argumentams raišką).		
	6.2.1.4. Tekstas beveik neanalizuojamas, tik atskiri kalbėjimo fragmentai susiję su tekstu, didžioji kalbėjimo dalis yra bendro pobūdžio samprotavimas.	1	–
	6.2.1.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–
6.2.2. Temos, klausimo atskleidimas bei kandidato požiūris į tekste keliamas problemas	6.2.2.1. Aiški pagrindinė kalbėjimo mintis ir iš jos kylantys ar į ją vedantys svarbiausi teiginiai. Pagrindžiamas arba paneigiamas tekste keliamų problemų aktualumas, aiškiai atskleidžiama mokinio pozicija. Asmeninis požiūris pagrįstas ne tik teksto komentavimu, bet ir kitais argumentais (pvz., sava socialine ar kultūrine patirtimi).	4	Nereikalaujama pagrįsti arba paneigti tekste keliamų problemų aktualumo.
	6.2.2.2. Ne visai aiškiai atskleidžiama mokinio pozicija. Dauguma teiginių, išvalgų pagrindžiami tinkamai pasirinktais argumentais (pvz., sava socialine ar kultūrine patirtimi).	3	Bent keli teiginiai pagrindžiami tinkamais argumentais.
	6.2.2.3. Mokinio pozicija išsakoma nepakankamai aiškiai. Keletas teiginių pagrindžiami tinkamai pasirinktais argumentais.	2	Bent vienas teiginys pagrindžiamas tinkamai pasirinktu argumentu.
	6.2.2.4. Mokinio pozicija įvardijama nepakankamai tiksliai. Bent vienas teiginys pagrindžiamas tinkamai pasirinktu argumentu.	1	Bandoma išsakyti poziciją ir ją argumentuoti.
	6.2.2.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–
	6.2.3. Atsižvelgimas į komunikavimo situaciją ir dalyvavimą diskusijoje	6.2.3.1. Kalbėjimo intonacija, garsas ir tempas atitinka kalbinę situaciją. Mokinys aktyviai klausosi ir dalyvauja pokalbyje. Natūraliai (pagal pokalbio eigą) atsako į klausimus, logiškai susiedamas savo atsakymus su tekste ir pristatyme išsakytomis mintimis. Laikosi viešojo	2

	bendravimo etikos, problemų kėlimo, svarstymo, pritarimo ir prieštaravimo kultūros. Tinkamai naudoja verbalines ir neverbalines (gestus, akių kontaktą, mimiką, kūno kalbą) priemones.		
	6.2.3.2. Kalbėjimas ne visai sklandus (daug pertarų, nereikalingų pauzių, pasikartojimų), o intonacija, garsas ir tempas neatitinka kalbinės situacijos. Mokinys klausosi ir dalyvauja pokalbyje. Trumpai atsako į klausimus ir (arba) nesieja savo atsakymų su tekste ir pristatyme išsakytomis mintimis. Daugeliu atvejų laikosi viešojo bendravimo etikos, bet stinga problemų kėlimo, svarstymo, pritarimo ir prieštaravimo kultūros. Verbalines ir neverbalines (gestus, akių kontaktą, mimiką, kūno kalbą) priemones naudoja retai, ne visada tinkamai.	1	–
	6.2.3.3. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–
6.2.4. Kalbėjimo struktūra, minčių nuoseklumas	6.2.4.1. Laikomasi trinarės teksto struktūros: yra aiški įžanga, dėstymas ir apibendrinimas. Mintys dėstomos nuosekliai, logiškai. Kalba išbaigta.	3	–
	6.2.4.2. Laikomasi trinarės teksto struktūros: yra aiški įžanga, dėstymas ir apibendrinimas, bet pasitaiko nenuoseklumų (pasikartojimų, minties šuolių). Kalba išbaigta.	2	–
	6.2.4.3. Nesilaikoma trinarės teksto struktūros: nėra aiškios įžangos, dėstymo ar apibendrinimo. Mintys dėstomos nenuosekliai, pastebima logikos trūkumų. Kalba neišbaigta.	1	–
	6.2.4.4. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–
6.2.5. Kalbinė raiška ir taisyklingumas	6.2.5.1. Monologo ir dialogo metu kalbama sklandžiai, tinkamai formuluojami sakiniai, vartojamas deramas ir įvairus atitinkamo stiliaus (registro) žodynas. Vartojamos sąvokos	3	Nelaikyti klaidomis tarties ir kirčiavimo, gramatikos ir sintaksės bei žodyno klaidų. Pasitaiko sąvokų vartojimo netikslumo.

	tikslios ir tinkamos. Nepastebėta grubių gramatikos ir žodyno klaidų; gali pasitaikyti vienas kitas trūkumas; tariama, kirčiuojama ir intonuojama taisyklingai (galimas vienas kitas trūkumas).		
	6.2.5.2. Monologo ir dialogo metu kalbama pakankamai sklandžiai, galimas vienas kitas sklandumo ir (ar) rišlumo trūkumas, keletas sakinių formulavimo pažeidimų; vartojamas deramas ir įvairus atitinkamo stiliaus (registro) žodynas. Vartojamos sąvokos tinkamos. Nepastebėta grubių gramatikos ir žodyno klaidų, gali pasitaikyti viena kita klaida; daugeliu atvejų tariama, kirčiuojama ir intonuojama taisyklingai (gali pasitaikyti keletas klaidų).	2	Nelaikyti klaidomis tarties ir kirčiavimo, gramatikos ir sintaksės bei žodyno klaidų. Nemažai netiksliai vartojamų sąvokų.
	6.2.5.3. Monologo ir dialogo metu kalbama ne visai sklandžiai; pasitaiko sakinių formulavimo pažeidimų, vartojamas iš dalies tinkamo stiliaus (registro), bet skurdus žodynas. Pasitaiko sąvokų vartojimo netikslumų. Daroma daug tarties, kirčiavimo, gramatikos ir žodyno klaidų, bet tai netrukdo suprasti išsakomų minčių.	1	Nelaikyti klaidomis tarties ir kirčiavimo, gramatikos ir sintaksės bei žodyno klaidų. Nereikalaujama sąvokų tikslumo.
	6.2.5.4. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0	–

PAAIŠKINIMAI:

Visa užduotis vertinama nuliu, jeigu kandidatas:

- pirmosios užduoties dalies (monologo) metu tik perskaito užduotyje pateiktą tekstą, jo neanalizuoja;
- pirmosios užduoties dalies (monologo) metu analizuoja ne savo užduotyje pateiktą tekstą.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Pereinamuoju laikotarpiu (iki 2025–2026 mokslo metų) lietuvių kalbos ir literatūros valstybinių brandos egzaminų užduotys rengiamos, vadovaujantis bendrosiomis programomis, atsižvelgiant į nustatytas valstybinių brandos egzaminų datas ir pereinamojo laikotarpio ugdymo turinio kaitos ypatumus (ugdymo procese nenagrinėtas mokymo(si) turinys neįtraukiamas).